

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K
Félévre 4
Negyedévre 2
Egyes száma ára 18 fillér.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Főszerkesztő:
Dr. LAUFER ÁRPÁD.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kossuth L.-utca 12., hová a
lapszellemi részét illető min-
den közlemény intézendő
Kiadóhivatal:
Déva, Kossuth Lajos-u. 12.,
hová az előfizetések és hir-
detések küldendők.

Felelős szerkesztő:
KARDOS ÁRPÁD.

A várost

igazi hivatásának készül átadni az a program, melyet a városok szervezését megindító akció vezetői kidolgoztak.

Az állam organizmusában a városnak igen előkelő szerep jut. Gazdasági, kereskedelmi, ipari s amit talán első helyen kellett volna említenünk, kulturális értékeink benne helyezkednek el a legszembeötlőbben s a fejlődés legtöbb kilátásával. Ennek dacára, sajnos, a város mai fizikuma nem bírja meg a reá háramló rendkívüli feladatokat, melyek épen kivételes helyzeténél fogva folyton követelőbbek s terheesebbek lesznek.

Háboru után az új magyar nemzeti állam kiépítése halaszthatatlan kötelességünk. Ehhez az óriási munkához egyenesen nélkülözhetetlen az életerős, dolgos, kulturális érzésű, egészséges szellemű város. Ennek perspektíváját bontogatja ki előttünk a program, mely mai közéletünk sivár levegőjében igazságával, komoly felkészültségével, alapos hozzáértésével valóban üdítőleg hat.

Fáj a lelke az embernek, ha elgondolja, hogy politikusaink, kik városban élnek, sőt nőnek nagyra és legnagyobbra, s akiknek állandóan a haza üdve s a nemzet jövője lebeg ajkaikon, ahelyett, hogy gravamenális politikával, vagy személyi herce-hurcákkal ölték az ország idejét,

nyitott szemmel tekintettek volna maguk körül s csak másfél évtizeddel előbb tesznek magukévá egy ilyen programot és dolgoznak becsületes kitartással annak megvalósításán, mennyivel előbbre állhatna az ország nagyon sok tekintetben.

Igazi örömmel üdvözöljük tehát ezt a zászlóbontást most a városok részéről, mely régi adósság törlesztésének kezdetét jelenti. Nem ugyan a politikusok részéről, mert azoknak most másképen gondolt — másképen hirdetett választójog, személyi érdekeik gondos bekapcsolásával elképzelt koncentráció, királyi erkölcsi bizonyítvány, miniszterelnöki bojkott a humanizmus arculítésével — a mindenképp előtt való. Hanem a városok részéről, amelyek a létfenntartás kötelességeinek felismerésével látnak munkához, hogy megteremtsék pénzügyi önállóságukat s képessé váljanak az egyre növekedő feladatok terheinek elviselésére.

A városi élet és közgazdaság mekilendítését, az építőipar talpraállítását tűzik ki feladatul. Biztosítani kívánják a fogyasztó polgár két főszükségletét, a jó, egészséges, olcsó élelmet és lakást. Egyszerű, gyors és étellel teljes közigazgatást akarnak jól fizetett, hozzáértő, független tisztviselőkkel. A közterhek egyforma, arányos és igazságos elosztását az egész társadalomra. Óhajtják a termelés fokozását, a gazdasági tevékenység szabadságát,

de a közérdek szempontjából való ellenőrzés mellett.

Nagyarányu beruházásokat követelnek az állami élet egész vonalán, minden jogi, társadalmi, közegészségügyi, közigazgatási s gazdasági feltétel megteremtését arra, hogy több ember szülessék, több maradjon meg s aki megmarad, emberségesen élhessen, boldogulhasson. Elsőrendű kötelességüknek vallják a munkájuk után élők tisztos megélhetésének biztosítását, a munkanélkül levőkről s a munkaképtelenekről való gondoskodást.

Fő vonalaiban ez a program az, melynek kiépítése eléggé át sem tekinthető fejlődés alapjait rakná le ebben az országban. Meggyőződéssel kívánjuk, hogy a lelkes propaganda s a városi polgárság céltudatos csatlakozása a városok szervezkedését olyan eleven erővé tegye, mely a hozzáfűzött reményeket mindenesetre valókra váltja.

A Pro Transsylvania Orsz. Segítőbizottság hunyadvármegyei osztályának akciója.

Alig kezdette meg a Pro Transsylvania hunyadvármegyei osztálya Mara László főispán elnöklete alatt működését, máris gyakorlati eredményekre mutathat rá.

Említettük már, hogy a Segítőbizottság felruházási osztálya 900 pár cipőt és 100 darab trikó ruhát küldött szeretetadományul a petrozsényi járás szegény gyermekei részére. Ezt az adományt Petrozsényben a múlt héten osztotta ki dr. Horváth Dezső s. tanfelügyelő, a

Harctérre . . .

(Naplótörredék)

Irta: Bódi Miklós népf. hadnagy.

II.

Csikorgó január volt, mikor kétszáz 23-as honvéddel bevonultunk a bukovinai lövőárokba. Alföldi magyar fiúk, tulnyomó részben tejpiros képű, nevetős szemű tizenhét éves szolnokmegyei regruták, mind kún gyerek.

Ez a kis „hat hét” bizonyítja hónapról-hónapra az életre-halálra birkózó Európának, hogy milyen nagyszerű katonai anyag a magyar! Valóban az Isten is harcosnak teremtette! . . .

A tejképű fiúk olyan mesterül forgatták a fegyvert, olyan fürge ügyességgel szóródtak pillanatok alatt hosszú rajvonalba, ostromolták meg boszorkányos gyorsasággal a „Hója tetőt” és masiroztak példás rendben végig a monostori nagy utcán, hogy Létay Gábor (hátszegi kir. járásbíró) főhadnagy századparancsnoknak széles mosolyra derült az arca boldogságában . . .

Ő hozta ki őket a harctérre; három napi nagy vasuti utazás után megérkeztünk a kiképzési csoporthoz. Onnan két heti „átgyurás” és másfél napi marsolás után, vig zeneszó mellett, mikor a csernovitzai országúton övig

ért a hó és a kulacsokban egyetlen zörgő jégdarabbá fagyott a sniatyni kútviz, Motoska Vazul (kudzsiri aljegyző) tart. hadnagy vezetésével, Heutschy Albert (felsőcsertési okl. jegyző) hadapród társaságában a lövőárokba értünk.

Kolozsvári elindulásunk előtt az utolsó nap azt mondja nekem Létay főhadnagy:

— A század létszáma eggyel több. Egy embernek itt kell maradnia . . .!

Összehívom a századot és harsányan végig kiáltom a parancsot.

— Nos! — kérdem — ki akar önként itthon maradni? Lépjen ki!

Egyetlen ember se mozdul.

— A következő marssal utánunk jön! — buzdítom.

Hiába! Meg se mocsan senki.

Végignézek a kétszáz legényen és rámutatok egyre:

— Győrfi Lajos! szerelj le, te ugy is gyöngyváltál a szakaszban!

A legény meghökken, szorongó arccal néz rám. Szürke szeméből esdő tekintet csillog:

— Ne tessék, őrmester ur! (Akkor őrmester voltam.) Az unokatestvérem is itt van.

Hadd menjek el a földieimmel . . .

— Muszáj!

A legény keservesen leteszi a felszerelést és — könnyekre fakad.

Megsajnáljuk. Kiszólitottam helyette a sok

gyerekü Rothgerber János dévai borbélymestert. (Pedig ő is nagyon szeretett volna jönni.)

A fiu arca ragyogott a boldogságtól. Másnap elmondta a vasuton, hogy a szegénytől nem tudott volna hová lenni, ha lemarad. Már két hete feltette a mars-sapkát, a szép nemzeti-szinű szalaggal és elbucszott mindenkitől: — Hogy mehettem volna végig a Deák Ferenc-utcán? A Julcsa rózsájával, a ki olyan szépen elsíratott! . . . És hogy én itthagyjam a falumbelieket? . . . Mikor már otthon is elsírtak . . .

Frontunk akkor Bukovinában Boján falu alatt vonult el. A falu kies halmon fekszik, olyan süvegformájú dombon, aminők Hunyadmegye egyes részeiben hullámoznak. Általában ez a bukovinai-orosz határ nagyon emlékezteti fiainkat az otthonra. Talán azért is szokták meg olyan hamar. No és mert harchoz helyén volt a szívük mindig! . . .

Az ellenség itt mintegy ezer lépésnyire volt elásva tőlünk. Egy doni kozákezed áll velünk szemben. Állóharcra érkezünk, lörésekből puska-tűzzel, gépfegyverekkel ostromoltuk egymást, a két tüzérség pedig srappellekkel feleselt, körülbelül úgy, hogy a mi tüzéreink az orosz gyalogságot lötték, az orosz tüzérek meg a mieinket. Vagyis mindig a lövőárok volt a célpont. Ha az orosz üteg elbődült, a mienk visszamorgott, Mintha csak a régi jó közmondást orditozták volna, valahányszor összeveszték:

— Ha te ütöd az én zsidómat, én ütöm a te zsidódat . . .

Pro Transylvania hunyadvármegei osztályának titkára és pedig 230 pár cipő kivételével (amely Vulkán és Aninosza községeknek jut) valamennyit a petrozsényi szegény iskolás gyermekek között. A ruhák kiosztását későbbi időpontra volt tanácsos elhalasztani.

Az adományok nagy örömet okoztak s a facipőknek is nem remélt keletjük volt. Sajnos, az adományok egész vaggont kitevő halmaza sem bizonyult elegendőnek, úgy hogy vármegyénk főispánja újabb előterjesztést tett Lupény, Petrilla és Petrozsény részére még további cikkek adományozása és leszállítása iránt.

Dr. Horváth Dezső, aki az egész Zsilvidék sociális és tanulmányi ügyeit a helyszínen tanulmányozta, Petrozsényban az ottani helyi és járási bizottságokkal tárgyalást folytatott a további akció részletei felől. Az e célból összehívott értekezleten, amelyen Winklehner János bányaigazgató elnöklete alatt Janza Vazul főszolgabíró, dr. Rosenberg Ignác orsz. képviselő, Benedek Sándor közs. főjegyző, a közs. előjáróság tagjai, továbbá az összes ottani tanerők résztvettek, kifejtette a hunyadvármegei osztály és a helyi bizottságok teendőit, s rámutatott a további akció irányára. Winklehner bányaigazgató a szervezendő napközi otthonok részére, ahol a gyermekek ingyenes ellátást fognak nyerni, Petrillán 1, Petrozsényban 2, Aninoszán 1, Vulkánban 2 helyiséget bocsát rendelkezésre teljes konyhai felszereléssel. A fenntartási költséget a Pro-Transylvania Igazgató Tanácsa dr. Rosenberg képviselőnek, aki az otthonok szervezését magára vállalta, napi 1 kor. fejkvóta arányában már kilátásba is helyezte s így azok működésüket hamarosan megkezdik.

Dr. Horváth Dezső helyszíni tapasztalatai alapján programot dolgozott ki, amelyet vármegyénk főispánja elfogadott s annak figyelembe vételével indítja meg a további akciót a gyermekek felruházása, napközi otthonok szervezése, tanulói segélykönyvtárak létesítése, a feldult tűzhelyek helyreállítása érdekében.

A Dévának szánt 420 drb. gyermekruházati cikk szétoztása a napokban fog megtörténni. Itt említjük meg, hogy a Berekszői Hitelszövetkezet 58 kor. 20 fill. adományt küldött a Pro Transsylvania céljaira. Több iskola jelentette a vármegyei osztály titkáranak, hogy iskolai ünnepélyek rendezésével óhajtják a segély akciói anyagi eszközeit gyarapítani.

Örvendetes jelenség, hogy a Pro Transsylvania segélyakciója mindenütt megértésre és anyagi támogatásra talál.

Adakozzunk a vak katonáknak.

Es a srappellek a mi fejünkre hullottak. Reggelenként pedig, mikor röpködtek a két front repülőgépei, akkor azokat lőtték, az elpukkant apró füstgomolyok gyönyörű látványul ott maradtak a magas levegőben, úgy hogy láthattuk a nagyszerű repülőharcok helyszínét, megolvashattuk hány füstgomoly pontozta körül a menekülő gépet; néha el is menekült, néha néha le is bukott az orosz vércse, de a szét-pukkadó lövegek akkor is — mindenképpen — a mi fejünkre hullottak. Egy varázs-szó volt ellene:

— Fedezni!

Ekkor a fejünket hirtelen berántottuk a földkunyhók szádja mögé...

Mindezt a fiuk igen hamar megtanulták. Negyednap már künn voltak éjjeli járőrcsatán, dobálták a kézibombát és vigan dolgoztak a lövőárokból. Ezerféle munka kínálkozott itt is, a hólapátolástól a — sövényfonásig. Olyan nagyszerűen ki volt már építve ez a lövőárok, mintha valami ostromolt középkori várbástyán vitézkednének, Huny János parancsnoksága alatt.

A harc, az élet, a halál, minden olyan kiszámíthatatlan véletlen. Életünk minden pillanatban hajszálon függ. A srappell felülről öl és robban minden ponton; a gránát bevág a vastagon behantolt földkunyhókba és levegőbe szórja az alvó embereket; a puskagolyó sutytyog, pattog, zizeg, orvul donog, mint egy gonosz légy, mindenfelől.

Zarándi leánypolgáristák magánvizsgálója.

Huszonnyolc zarándi leány folyamodott vármegyénk királyi tanfelügyelőjéhez, hogy magánvizsgálójukat a polgári leányiskola megfelelő osztályaiból a folyó tanév végén a brádi állami polgári fiúiskolánál tehessék le. És e huszonnyolc leány kérelme megett ott áll ugyanannyi gyermekes család gondja, reménysége, kinek válláról a kérény jóakaratu eldöntése a háborus élet egyik legnagyobb gondját van hivatva levenni. De a kérdés személyi vonatkozásaitól eltekintve, elevenére táppint ez a huszonnyolc folyamodvány a brádi és általában az egész zarándvidéki leánynevelés olyan égetővé és sürgetővé vált problémájának is, melynek szanálására annyi jóakaratu buzgolkodott a mult iskolai év végén, mikor az egyetlen középfoku magyar leány nevelő intézet kapui végleg becsukódtak a brádi magán polgári leányiskola megszüntével s mely jóakaratuak és buzgóságnak első gyümölcsigéző virágját az állami polgári leányiskola felállításának miniszterileg már elhatározott gondolatát, az őszi román hadjárat egyidőre visszavetette.

Ami a leányok magánvizsgálójának Brádra való engedélyezését illeti, mi úgy hisszük, hogy ez a dolog Benkő András királyi tanfelügyelő kezében, ki olyan jól ismeri viszonyainkat, aki érdeme szerint tudja mérlegelni, hogy mit jelentene a legnagyobb részben szegénysorsu szülőkre a mai irtózatot fuvararak, élelmezési költségek, ellátási nyomorúságok s rettenetes nyomasztó megélhetési viszonyok között ennyi fiatal leányt utra tenni, kísérekkel együtt napokig egy távoli városban tartani és ellátni, holott ez az irtózatot anyagi teher a vizsgálat Brádra való engedélyezésével egy csapásra megszűnne, mondom hisszük és reméljük, hogy királyi tanfelügyelőnk kezében a lehető legjobb pártfogásra fog találni. Hiszszük és reméljük, hogy ő, aki még sokkal kisebb esetekben is teljes lélekkel karolta és karolja fel régi patriája érdekeit, mellettünk van és lesz egész erővel, mikor ilyen végtelenül jelentős és komoly érdekünkről van szó. Bizonyosak vagyunk felőle, hogy mindent elkövet, csakhogy leányaink, kik majdnem kivétel nélkül mind a mult évben megszünt brádi polgári leányiskola növendékei voltak, idehaza jussanak hozzá nehéz magántanulásuk gyümölcséhez. De éppen ez a kérdés állítja előtérbe az állami polgári leányiskola felállításának a mult év ősze óta stagnáló problémáját s mi megragadjuk az alkalmat, hogy úgy a magunk, mint az illetékes körök figyelmét újra felhívjuk reá, nehogy kultuszminiszterünk gondolata és fennkölt elhatározása, ma mikor már a megvalósítás összes akadályai elhárultak s a viszonyok ijesztő nyomása dokumentálja, hogy a zarándi részek immár nem élhetnek egy polgári leányiskola nélkül, gyümölcsé ne érlelődjék. Fel kell venni újra a leányiskola felállításának letett fonatát, igyekeznünk kell teljes erővel azon, hogy ez a kérdés a jövő iskolai év kezdetére megoldást nyerjen. A brádi állami polgári leányiskola felállítását újra szorgalmaznunk kell nem csak azért, hogy leányainkat a fentebb vázolt gondtól megkíméljük, hanem azért is, mert a zarándi részek egész jövődjéje kívánja, követeli, sürgeti ezt.

Brád, 1917. április hó.

Laborfalvi Sándor.

Élelmeszer razzia a vonaton.

(Saját tudósítónktól.) Hogy az élelmeszerek igazságos elosztása céljából kiadott hatósági rendeleteket mennyire nem respektálja a közönség, arra nézve a legjellemzőbb a nemrég rendszeresített eszköz: a vasutvonalonak való razziazás. Ugyanis akadtak lelkelen és kapzsi kalmárok, akik különféle podgyászokba rejtve szállították egyik városból a másikba a kiviteli tilalom alatt álló árut. Azonkívül a közönség is nagy előszeretettel viszi ki a falvakból a fontosabb élelmicikkeket, amivel erősen befolyásolja az árakat. Mindezen visszás helyzetnek megszüntetése végett a Közélelmezési Hivatal elhatározta, hogy vizsgálat alá veszi az utazó publikum podgyászait és egyéb csomagjait. A

tervbe vett rendeletről mi is megemlékeztünk és megírtuk, hogy a vonatok hálóin elhelyezett csomagokat fel fogják bontogatni és ellenőrzés alá veszik, vajjon a díszes bördönd ing helyett nem-e tojással van telve? Egyes vonalakon már meg is kezdték az élelmeszer-razziát, aminek meglepő eredménye volt. A napokban váratlanul az aradi vonalon rendeztetett a Közélelmezési Hivatal ilyen razziat.

Utazás közben hatósági megbízottak jelentek meg a kupékban és felszólították a közönséget, hogy engedjen bepillantást ládáiba. Természetesen, a vizsgáló közegek megjelenése zavarba hozta az utazók egy részét. — Erre ugyanis senki nem volt elkészülve. Az első és második osztály utasai méltatlankodva nyitogatták fel a bördöndöket, melyek közül nem egy volt különösen gazdag, sőt izgató tartalmu. A harmadik osztályban volt a legnagyobb felháborodás. Néhány vidéki asszony, háboruhizlalta kofa csomagjaiban nagyon értékes cikkeket fedeztek fel. A meglepett közönségnek nem volt ideje az árut elrejtetni, ha csak az ablakon nem akarta a kocsiból a sinek mentére dobni. Ezt azonban nem engedték meg a többi utasok, akiknek bördöndjeiben csak a maguk számára szánt élelmeszer volt.

A razzia „szép“ eredménnyel végződött. Tehtényes mennyiségű lisztet koboztak el. A vizsgálat során elfogtak egy ügynököt, aki rendszeresen foglalkozott lisztcsempészettel. Az ügynök állandóan nagy csomagokkal utazott és a csomagokban a legkeresettebb árut vitte. Hónapokon keresztül zavartalanul üzte ezt a veszedelmes mesterséget, hónapokon keresztül garázdálkodott, miglen most hurokra került. A lisztcsempészt letartóztatták és megindult ellene a vizsgálat.

A Közélelmezési Hivatal megbízottai az elkobzott árut lefoglaltatták.

Innen-Onnan.

Szép barnaképtű eb siet végig az utcán. Jól táplált tagjain legutolsó divat szerinti tavaszi felöltő. Bal szemén monokli s fején kívánatosan fészkel a Porfiék remeke. Látszik az egész megjelenésén a jó mód, az előkelőség. Ép a Csárdáskirályné operett egyik betéjtét fityörési, mikorcsak hirtelen megáll. Okos szemei megakadnak a legújabb nyomdatermék közleményén. Ott fityeg a falon, fehér alapon fekete betűkkel. S a kutya elmerül az olvasásában.

Sovány, magas kutya, középkorú, nőtlen, kevésbé elegáns, de barátja az előbbinek, szalad a dolga után. Belebotlik amamba. — Szervusz. — Szervusz. — Mi az ott? — Rendkívüli kiadás. S a következő percben a sovány is falja a betűt.

Kis bakfis ebecske jön, a szeme csupa kaland kereső tűz, emésztő vágyakozás, nyomában szomorú tartásu guvernantja. S a kicsike már ájult érzéssel, kíváncsian ott furakodik a férfiak közé. Nyomában a guvernant. Olvasnak mind.

Percek alatt nő a tömeg. Egyre többen állanak meg a csoportnál. A tulsó oldalról is átjönnek. Daxlik, foxik, kopók, pincsik, házörzök, kuvaszok, legények, lányok. Nagyszülők, unokák, testvérek, barátok és vadidegenek. A hátulsók már hiába is ágaskodnak, nem látják a betűket. Türelmetlen kíváncsiság fogja el a szélsőket, rátaposnak egymásnak a tyukszemére, meg-meglökdösik egymást, dühös szitkok, morajló morgások hallatszanak s megvillan itt is, ott is egy-egy vicorgó, hegyes, hetvenkedni kész kutyafo. Nagyon veszedelmes a hangulat. De szerencsére a monoklis már befejezte a plakátbongészést s egy szempillantás alatt megérti a helyzetet, érzi, hogy a falhoz lapítják, ha valami okosat ki nem talál. Nagynehezen szembefordul a tömeggel, két lábra ágaskodik (a fenti bakfis majd elnyeli a tekintetével s hálás a tömegnek, amiért testközelségre szorította a monoklishoz) és stentori hangon felugat:

— Hölgyeim! Uraim!

A tömeg mindjárt csillapodik, csend lesz s mindenki lesi a kibontakozást.

— A rendőrség hivatalos lapjának rendkívüli kiadásában kihirdette az ostromállapotot.

(A hallgatóságban meghül a vér.) Kötelet parancsol a nyakunkra s szájkosarat a szájunkra. Hát járja-e a XX. században, amikor régen tul vagyunk az egyéni szabadság szentségén és sérthetetlenségén? Az emberek, ha hűségek akarnak lenni, minket vesznek mintaképül s mégis, mikor nekik szabadság és szerelem kell, tőlünk elrabolják az elsőt, hogy ne áldozhassunk az utolsónak. Kutyák! A rendőrség veszedelmes térére lépett, mikor az imént lezajlott orosz forradalom tanulságain nem okulva, újabb 40 napi ebzárlatot rendelt el. De velünk nem lehet cicázni. Nagyon jól tudjuk, hogy a sintérek elszéledtek a szélrózsa irányában. Mondjuk hát ki, hogy fűtülünk a papirrendeletekre, nem vetjük alá magunkat. Eljen a szabadság, éljen a szerelem!

A csoportosulás hangos zsviózás után emelkedett hangulatban oszlott szét s a szabadság eszméje tüzes lávaként terjedt el a város összes kutyái között.

Ezért nem lehet nálunk ebzárlatot látni.

HIREK.

— **Esküvő.** Cseh Andor dr. tb. szolgabíró ma délelőtt vezette oltárhoz Déván Gergelyffy Ninuskát, néhai Gergelyffy Tamás leányát. Az esküvő szűk családi körben folyt le.

— **Uj tb. főszolgabíró.** Mara László főispán Barcsay Akos szolgabíró tb. főszolgabíróvá nevezte ki s szolgálattételre a puji főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **Hangverseny.** Amilyen szép erkölcsi és anyagi sikert szerzett a Pro Transsylvania szonáta estélye, hasonló szép sikerekkel, ha nagyobbakkal nem, kecséget a május 5-iki hangverseny estélye, melyen az első estély komoly zenéjével ellentétben, ezuttal csupa könnyű, fülbemászó darabot fogunk hallani. Ujdonság számba fog menni Fehér Irén szülő szereplése is, kinek rendkívüli zenei képességeiről már a szonáta estén is meggyőződünk s aki eme nehéz műfajban elsőrangban megállotta helyét. Ezuttal a legmodernebb zeneirodalomnak három csodaszép apróságával lép a közönség elé, melyekkel, tekintve műsorának eredetiségét, a darabok hatalmas kifejező indulatfestését, a legszebb sikereknek néz elébe. Dr. Horvath egy csokorra való briliáns, nehéz technikájú számmal lép a közönség elé. Ifj. Schneider pedig Rubinstein nagyszabású szonátáján kívül *Wien-awsszkynak* két rendkívül nehéz, de nagyon briliáns darabjával fog az est sikeréhez hozzájárulni. Az est iránt sokkal nagyobb az érdeklődés, mint a multkori iránt, amit feltétlenül a mostani est kevés nehez zenét, ellenben sok apró, mutató, melodikus darabot ígérő műsora is okoz. Jegyek Hirsch papirkereskedésében kaphatók.

— **Halálozások.** Id. Percz József, a dévai éjjeli élet ismert alakja, ki édességekkel megpakolt sulyos kosarával mindenütt megjelen, ahol jókedvű, mulató emberek összegyűltek s őszinte becsületes arcával unszolgatta a pármpár ártatlan szerencsepróbájára a bohémeket, f. hó 27-én rövid szenvedés után 68 éves korában elköltözött az arnyékvilágból. Temetése holnap délután 3 órakor lesz.

Izsák Béla dévai iparos f. hó 22-én 51 éves korában Déván elhunyt. Kedden délután temették el.

— **Vármegyei közgyűlés.** Hunyadvármegye törvényhatósági bizottságának f. évi rendes tavaszi közgyűlését a főispán május hó 31-dikére tűzte ki.

— **Tisztviselők segélye.** Fenntartással közöljük budapesti tisztviselői körökben elterjedt ama hirt, hogy a kormány a tisztviselők áprilisi havi kongresszusán kért segélyemelés dolgában a következő tervezetet fogadta el: a tisztviselők-

nek egyszersmindenkorra, vissza nem térítendő segély fejében mostani háborús segélyük egyévi összegét utalja ki a legközelebbi hónapokban, november elsejétől pedig, mikor a mostani segély lejár, újabb segély fejében fizetésük 70 százalékát kapják meg a tisztviselők.

— **Jótekonyság.** Mannheim Ármin budapesti lakos Mara László főispánhoz a Pro Transsylvania akció céljaira 200 koronát küldött.

— **Az önjogúvá vált gyámoltak és gondnokoltak készpénzeinek kiutalása.** A háboru kezdetén a kormány tudvalevőleg elrendelte, hogy az árvaszékek a gyámpénztárban kezelt s a gyámsági vagy gondnoksági viszony megszűnése következtében esedékessé vált készpénzt csak kivételesen és csak oly mértékben fizessék ki, amely mértékben azt a belügyminiszter esetről-esetre megállapítja. Ezt a korlátozást a kormány f. hó 18-tól kezdve megszüntette s így az árvaszékek az e részben irányadó gyámügyi jogszabályoknak megfelelően az önjogúvá váltak készpénzeit kötelesek kiutalni.

— **Iskolai ünnepély.** A Pro Transsylvania javára a lapusnyaki áll. el. isk. tanuló-ifjúsága 1917. április hó 29-én d. u. 3 órakor műsoros ünnepélyt rendez.

— **Népszámlálás és állatösszeírás.** A közéletmezés biztosítására szükséges adatgyűjtés érdekében elrendelte a kormány, hogy a polgári népességet állandó lakóhelyén írják össze. Az összeírásnak az április 30-diki állapot szerint május hó 1—3. napjain kell végbe mennie. Ugyanekkor számbaveszik a marha-, ló-, sertés és juhállományt, valamint a vetésterületet is.

— **Burgonyavetőmagra mindenfelé nagy szükség van** megyénkben. Eddig 18 vagon szállomány érkezett ide, melyet már szét is osztott a gazd. felügyelőség egyes járáskor és városok között. A szállítás egyre tart s mint illetékes helyről közlik velünk, remélni lehet, hogy gazdaközönségünk vetőmagszükséglete a közlebbi napokban kielégítést nyer. Az eddigi késelem okát abban látjuk, hogy az intézőkörök Erdély burgonyakészletei tekintetében csalódtak. Azt hitték jóideig, hogy itt van elegendő burgonyánk, később azonban rájöttek, hogy a készlet nagyon kevés s ezért kissé későn tettek meg a pótlás iránti rendelkezéseket.

— **A szerdai hustalan nap eltörlése kétségtelenné teszi, hogy hus van bőviben.** A hustalan napokon nagy mértékben fogyott a liszt, mert a fogyasztók tekintélyes része téztafélékkel akarta pótolni a husnélküliséget. A liszt-fogyasztásnak ez az emelkedése azonban az ország közellátására nem volt kedvező s mivel hus van elég, az állatállomány mindenféle nagy, feleslegessé vált a hetenkénti két hus-hagyó nap. Másfelől, mivel husból van megfelelő mennyiségünk, a hus áranak leszállításáról a szakminiszteriumokban már tárgyalások folynak.

— **A bérkocsisok megrendszabályozása.** Az a sok visszaélés, a közönség elevebe vágó garázdálkodás, amit a bérkocsisok ősi szokás szerint megengednek maguknak a viteldijak önkényes meghatározásával, vármegyénk alispánját erélyes beavatkozásra indította. Szigoru rendeletet adott ki a főszolgabírónak és rendőrkapitányoknak, hogy sürgősen hívják össze a fiakereseket s szorítsák nyilatkozattételre, hajlandók-e a törvényhatóság mult éviszabályrendeletében fölemelt díjak szerint teljesíteni a fuvarozást, vagy pedig lemondanak iparukról? Azok a bérkocsisok, akik a törvényes viteldijakat betartják, takarmány, zabbeszerzésnél, foglymunkások kiosztásánál kivételes elbírálásra tarthatnak számot. Akik azonban a törvényes rendelkezéseknek engedelmessé nem akarnak, el lehetnek készölve arra, hogy a rendőrhatalóságok drákói szigorúsággal fogják büntetni, ismétlődés esetén pedig iparjogosultságukat is megszüntetik.

— **Ruhakiosztás Déván.** A Pro Transsylvania segítő bizottság által a dévai szegény gyermekeknek küldött 420 drb. ruha szétosztása f. évi apr. 30-án a városházán megy végbe.

— **Megjött a citrom.** E héten megérkezett a Közéletmezési Hivatal citromküldeménye. Tíz-ezer darabot kapott a vármegye. Az alispán a szétosztást már megcsinálta a hatóságok között s így a citrom a közeli napokban forgalomba kerül. Egy drb. ára 25 fillér lesz.

— **Gyufadrágítás.** Vajdahunyadról jelentik: Az itteni rendőrség szigoruan megbüntette Neumann Salamon vajdahunyadi kereskedőt, amiért egy dobozka gyufáért 20 fillért vett. Igazán megrendül az ember annak a határtalan vakmerőségnek a láttára, amit egyes kapzsi kereskedők a „konjunkturák“ kihasználásában megengednek maguknak s eltépelődünk azon az égető kérdésen, hogy vajjon hol, mikor és mi lesz már ezeknek a korlája? Mert a békéig még sok van ám s a fogyasztókról leszedték eddig mind a hét bőrt.

— **A dévai adóhivatal hivatalos órái.** A dévai m. kir. adóhivatal hivatalos óráit f. évi május hó 1-től október hó 31-ig terjedő időre köznapokon reggeli 7 órától d. u. 2 óráig, pénztári óráit reggeli 8 órától déli 12 óráig, vasárnap- és ünnepnapokon pedig 9—12. óráig, pénztári óráit pedig 9—11 óráig terjedő időre állapította meg a pénzügyigazgató.

— **Katonalovak, csikóárverés.** F. hó 23-án végre megjöttek a mezőgazdák részére kért és sokszor sürgetett katonalovak. 180 darabot küldött a honvédelmi miniszterium s azokat az előre jelentkezettek között szét is osztották. Az előlirt napon tartották meg Hátszegen a földmívelésügyi miniszterium által küldött 31 drb csikó árverését, mely iránt elég élénk érdeklődés nyilvánult meg. A csikók átlag 162 korona árban keltek el. Ezekon kívül 7 sebesült ló is kiosztásra került. Értesülésünk szerint, újabb csikóküldeményre is van kilátás. Ennek árverése előreláthatólag Déván lenne.

— **Kezesek nélküli kölcsönököt folyósít ropant előnyösen, Általános Forgalmi Vállalat Honcztó.**

82. 2—3

— **Diákok a mezőgazdaságban.** A kultuszminiszter a középiskolákra elrendelte, hogy a tanévet már májusban fejezzék be. Ezzel a rendelettel egyidejűleg meghagyta a középiskoláknak, hogy a fejlettebb s önként jelentkező diákokból a cserkészcsapatok mintájára kertmívelő és mezőgazdasági munkáscsapatokat szervezzenek. A diákcsoportok részére a nyár elején két hetes tanfolyamokat nyitnak, melyen szaktanárok aratási és kertészeti munkákra oktatják a tanulókat. Egyelőre kísérletképen az alföldi mezővárosok iskoláinál s az erre alkalmasnak látszó vidékek középiskoláinál fognak a tanártestületek ilyen kertmívelő, mezőgazdasági vagy arató diákcsoportokat szervezni s amennyiben a kísérlet beválik, jövőre állandósítja s általánossá teszi a miniszter a diákok nagyszünidei mezőgazdasági oktatását.

— **Feledékenységből — kakas.** Az alábbi jóízű történetet írják nekünk: Egy uriasszony panaszkodott egyik ismerősének, hogy elfogyott a kávéja s nem tud mást beszerezni. Nem baj, mondotta a barátja, nekem van egy kukoricafajtam, küldök abból, Megpörköld, úgy mint a kávé vagy az árpát s pompásan helyettesítheted vele a kávé. Másnap el is küldötte. Tüstént kávépörköldbe rakták s kezdetét vette a kávépörköld tudományának gyakorlati kivitele. Egyszerre ismerősen hangzó pattogások után lassan emelkedni kezd az újmódi kávé s magas fehér tömeg duzzad ki a pörköldből. Nem pörkölt kávé — kakas lett a kukoricából. Egy kis baj történt ugyanis. A szives felajánló elfelejtette megmondani, hogy a kukoricát pörköldés előtt meg is kell főzni.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal: 35.

Kinda S.

uri szabósága

150—12

DÉVA, Orient-épület.

Készitelegáns öltönyöket

legjobb szövetekből,

valamint katonai egyenruhákat. — Raktáron mindenféle szövet és katonai cikkek.

Dévai Uránia színház.

Vasárnap, 1917. április hó 29-én d. u. 5 és este 3/4 8 órakor mozgófénykép előadás.

Az Elba forrása, természetes. TÖRCSVÁRI BIRTOK

Prof. Nick Fantom kalandja, detektív történet négy felvonásban. Főszerepben: MAX LANDA.

TREUMANN-LARSEN FILM:

A NAGY PER.

Vígjáték három felvonásban.

Főszerepben: Wanda Treumann és Viggo Larsen.

Szerdán, 1917. évi május hó 2-án délután 5 és este pont 3/4 8 órakor mozgófénykép előadás.

HARMADIK FELVONÁS.

Érdekfeszítő amerikai társadalmi dráma 3 felvonásban.

Csütörtökön, 1917. évi május hó 3-án

JÁNOS VITÉZ

Petőfi Sándor mese-költeménye 6 felv.

Hunyadvármegye alispánjától.

Sz. 7676—917. ad.

Pályázati hirdetmény.

Hunyadvármegye törvényhatóságánál elhalálozás folytán megüresedett szárszvárosi főszolgabírói állásra, valamint az ezen állás betöltése folytán megüresedő és választás utján betöltendő többi állásokra pályázatot hirdetek.

Az illetményekre az 1912. évi LVII. t. c., a minősítési kellékekre az 1883. évi I. t. c. rendelkezései irányadók.

A személyi adatokat, előképzettséget, előéletet, erkölcsi magaviseletet igazoló okiratokkal felszerelt és Hunyadvármegye főispánjához címzett pályázati kérvények közszolgálatban állók részéről hivatal főnökük útján, közszolgálatban nem állók részéről a lakhelyükre illetékes törvényhatósági első tisztviselője útján folyó évi május hó 26-ig bezárólag küldendők be hozzám.

Déva, 1917. évi április hó 26-án.

Csulay Lajos s. k.
h. alispán.

94 1—2

A dévai kir. törvényszék, mint polgári bíróságtól.
P. 2169/5/6—1915. sz.

Hirdetmény.

A dévai kir. törvényszék, mint birtok bíróság közhírré teszi a puji—borbátvíz—hobica-baleai közlekedési közút utibizottsága, mint kisajátítási joggal felruházott vállalat kisajátítónak Serél község urbéres közönsége és t. kisajátítást szenvedők elleni s a puji—borbátvíz—hobica-baleai közlekedési közút céljára szükséges földterületek kisajátítása iránti ügyében a Hunyadvármegye közigazgatási bizottsága által áttett iratok és az 1881. évi XLI. t. c. 46. §-a alapján a seréli ingatlanokra nézve és kisajátítási összeírás 1—40 tételei, a hobica-i ingatlanokra nézve a kisajátítási összeírás 1—21. tételei, a borbátvízi ingatlanokra nézve a kisajátítási összeírás 1. tétele s az uriki ingatlanokra nézve a kisajátítási összeírás 1. tétele alatt felvett ingatlanok kártalanítása iránti tárgyalás megtartására határnapul 1917. május hó 8-ik és 9-ik napjai tüzetnek ki és pedig 1917. május hó 8-ik napján délelőtt 9 óráját Hobica község-házához, majd ezután ugyanazon napon folytatólag Borbátvíz és Urik község-házaihoz

s végül 1917. évi május hó 9-ik napjának délelőtt 9 óráját Serél község-házához tüzi ki.

A tárgyalás vezetésére dr. Sándor Ákos kir. törvényszéki bírót kiküldi s mellé jegyzőkönyv-vezetőt rendel.

A távollevők és ismeretlenek részére ügygondnokul Szilágyi Károly puji ügyvédet nevezi ki.

A tárgyalásra a kisajátító vállalat képviselőjében dr. Popu Viktor puji ügyvédet, a kisajátítást szenvedőket s az összes telekkönyvi érdekelteket s az ügygondnokot oly figyelmeztetéssel idézi meg, hogy a tárgyalásról való elmaradás a határozat hozatalát nem akadályozza és az egyéni értesítés elmaradása miatt igazolásnak helye nincs.

Déva, 1917. évi április hó 19. Fodor Ferenc s. k. t. elnök, Rád Márton s. k. szavazó, dr. Sándor Ákos s. k. előadó.

A kiadmány hitelül:
Papa, irodatiszt.

83 2—3

Megérkeztek a legújabb **zseb-villanylámpák** típusu : : s kaphatók tartalékelemekkel Laufer Vilmos kereskedésében.

Az Ipartestületi vendéglő bérbeadó.

Értekezhetni: Kohn Jónás és Fiainál,
D É V A.

50 8—

Kitiden (up. Kalánzejkfalva) **egy ház bolt- és korcsmahelyiséggel** és minden mellékkeliséggel, nagy kerttel és továbbá **egy mellette levő ház telekkel eladó.**

Cim: a kiadóhivatalban.

Egy használt, jó karban levő Hoffer és Schrantz-féle cséplőszekevény 1200 mm. dobhosszal, az összes szijakkal, de főszi nélkül eladó, illetve kicserélendő egy 900 mm. dobhosszal bíró, jókarban levő cséplőszekevény. Ajánlatok „Cséplőszekevény” cím alatt a kiadóhivatal által továbbítandók.

Uj butorhitel!

Részletfizetésre kölcsönkép eladók **ebédlő-, háló- és nappali-szoba berendezéseket** fa- és vasbutor műhelyemből.

Garai Károly, butorkereskedő Arad, Asztalos Sándor-utca 2—5

Egy jókarban levő **kézi kocsi** azonnal eladó.

Cim: a kiadóhivatalban.

A Magyar-utca 24. szám alatti **ház, telekkel és földekkel eladó.**

Cim a kiadóhivatalban.

Jó házból való és legalább 2 középiskolai oszt. végzett **fiu tanulónak** felvétetik Laufer Vilmos könyv- és papirkereskedésében Déván.

ÜZLETI BERENDEZÉS

Eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Használt állapotban levő

ZONGORA

megvételre vagy bérbekerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó magaviseletű ügyes fiu

BORFIUNAK

azonnal felvétetik

FEHÉR-KERESZT SZALLÓ
D É V A.

69 5—

61 4—13

Amatőr munkát szakszerűen végez!

Kérjen időszaki értesítőt!

VISZKETEGSÉGET

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsir** Kis tégely K 1.60 nagy tégely K 3.— családi adag K 9.—, utasítással rendelhető: Dr. Flesch E. „Korona” gyógytárabál, Győr.

Mindenféle ::

fényképezési cikkek

legjobb gyártmányu

fényképező gépek

kaphatók □

LAUFER VILMOS

könyv- és papirkereskedése, fényképezési cikkek gyári raktárában Déván. □